

Коваленко О. В.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства

та культурології

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

м. Суми, Україна

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО СУПРОВОДУ (ГІДІВ-ЕКСКУРСОВОДІВ)

Будь-яка професія є видом трудової діяльності, яка вимагає від людини певних навичок. Набуваються ці знання і навички шляхом загальної або спеціальної освіти та в ході повсякденної практичної діяльності працівника.

В системі туристської освіти використовувалися різні форми підготовки та підвищення кваліфікації екскурсійних працівників. Серед них теоретичні, методичні, і науково-практичні конференції, тематичні семінари, зустрічі з обміну досвідом, консультації, навчальні екскурсії, творчі дискусії, краєзнавчі дні.

В даний час використовуються різні організаційні форми підготовки та підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу (гідів-екскурсоводів) – стаціонарна, курсова, факультативна при закладах вищої освіти, а також індивідуальна підготовка гідів-екскурсоводів.

Курсова система навчання гідів-екскурсоводів передбачає підготовку і підвищення кваліфікації даних фахівців. Значення системи в тому, що необхідно забезпечити для якісної роботи екскурсійної діяльності періодичність навчання, а також створити банк даних з навчання персоналу та підвищення кваліфікації. Ці вимоги сьогодні диктує час і сучасні умови ліцензування туристської діяльності. Це створює міцну основу для отримання кожним гідом-екскурсоводом професії і її вдосконалення надалі [2, с. 38].

У сфері туризму склалася потреба у фахівцях екскурсійної справи на рівні вищої освіти, готових до самостійної творчої діяльності і таких, що мають поглиблену професійну спеціалізацію.

Особливої актуальності набуває підготовка фахівців внутрішнього туризму, які відповідають стандартам вищого вітчизняної гуманітарної освіти. Як показує досвід, саме рівень готовності фахівців, якість їх підготовки в цілому, являють собою як критерії, так і складові ефективності функціонування складної системи туристської освіти.

Зміст підготовки фахівців передбачає органічний зв'язок з екскурсійною, музеєзнавчою, загальною туристично-рекреаційною, культурологічною, історичною, психолого-педагогічною та краєзнавчою галузями знань, що дозволяє випускникам працювати в якості керівників і організаторів екскурсійних бюро та музеїв, гідів-екскурсоводів, в тому числі зі знанням іноземних мов, наукових співробітників музеїв, педагогів.

Придбання нової професії «гід-екскурсовод», будь це інститут або курси підготовки гідів-екскурсоводів, не завжди означає, що організація чи установа сфери туризму отримує висококваліфікованого фахівця, особливо даної професії.

Початкове навчання – це лише база, яка потребує постійного вдосконалення фахівця туристичного супроводу. Гід-екскурсовод, який закінчив заклад вищої освіти або спеціальні курси підготовки гідів-екскурсоводів, лише після того, як засвоїть основи професійної майстерності, глибоко проникне в суть екскурсії, опанує закономірностями методики проведення екскурсії, проникне в таємниці нової складної професії, може вважатися справжнім професіоналом. Цього може досягнути гід-екскурсовод, якщо буде постійно займатися активно практичною діяльністю, а також підвищуючи свою майстерність на курсах підвищення кваліфікації, проходити міжнародні стажування, працюючи в методичних секціях екскурсоводів, беручи участь в цільових семінарах і тренінгах та інше [1].

Проблемою підвищення кваліфікації кадрів в туріндустрії є розрив між наявною системою підвищення кваліфікації та реальними потребами підприємств та установ туристичної галузі. Основними проблемами підвищення кваліфікації фахівців є відсутність програм, орієнтованих на оновлення практичних знань і навичок, необхідних у туристичному бізнесі; відсутність викладачів, що мають досвід роботи в туристичному бізнесі і високу теоретичну та методичну, спеціальну та педагогічну підготовку.

Отже, сучасний туристський ринок вимагає нового підходу до організації екскурсійної діяльності як до одного з туристичних продуктів. Туроператори, що створюють екскурсійний продукт повинні враховувати те, що сьогодні змінився споживчий попит і вимоги до диференціації обслуговування. Якість давно стала основним видом конкурентної переваги. Тільки підвищення якості туристсько-екскурсійних послуг дозволяє сформувати позитивний імідж туристського центру, а значить, збільшити приплив туристів і підвищити доходи від туристичної галузі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власова Т. И. Проблемы повышения профессионального уровня туристских кадров / Т. И. Власова, Ю. В. Богданов // Развитие туризма в условиях современных интеграционных процессов : Материалы науч.-практ. конф. – Минск: б.и., 2017. – С. 155-158.
2. Ємельянов Б. В. Екскурсознавство / Б. В. Ємельянов. – К. : «Либідь», 2007. – 216 с.